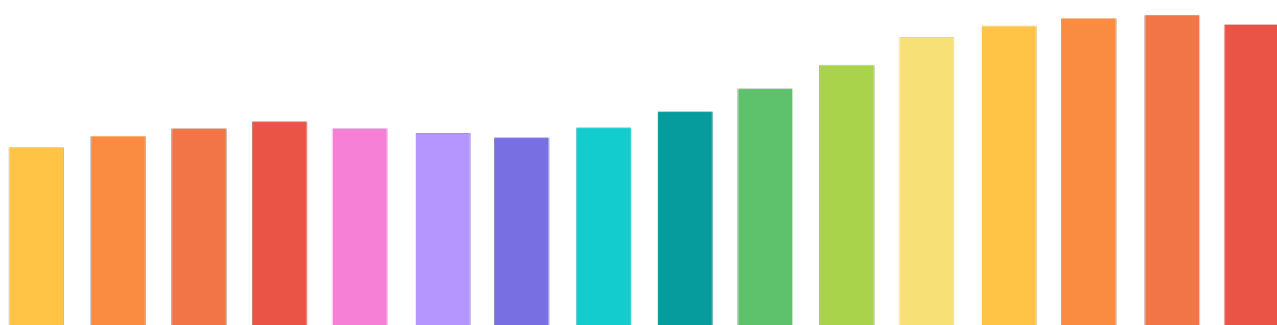

Spelen met Boomwhackers

Informatie Tips Links

Helga Boekestijn - Muziek In School - versie 2.0

ALLES OVER BOOMWHACKERS

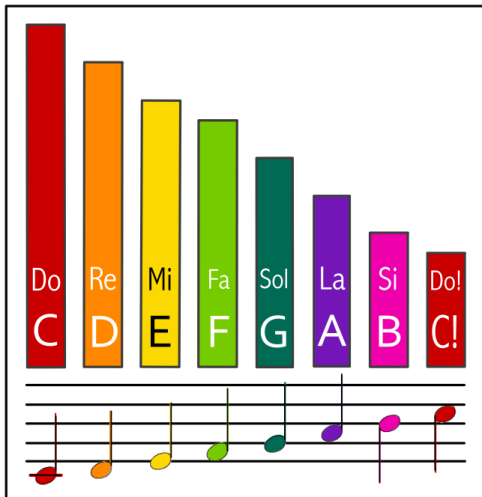
Inhoudsopgave

Wat zijn Boomwhackers	3
Soorten boomwhackers	4
Boomwhackers aanschaffen	5
Speelmanieren	6
Beginnen met boomwhackers	7
Jouw rol als spelleider	7
Meespeelpartituren	8
Improviseren	9
Boomwhackers en andere instrumenten	10
Boomwhackers in de klas	11
Boomwhacker boeken	11

Wat zijn Boomwhackers

Boomwhackers zijn gekleurde, gestemde plastic buizen van verschillende lengte waarmee je muziek kunt maken. Het zijn melodische slaginstrumenten. De volgorde van de tonen en kleuren is die van het kleurenspectrum van de regenboog. Van laag naar hoog: rood, oranje, geel, groen, blauw, paars, violet. Elke boomwhacker geeft 1 toon. Daarom is het bij uitstek een instrument om in een groep mee samen te spelen. De naam komt van het Engelse 'to whack' (meppen) en 'boom' (boem). De boomwhacker ontstond vanuit de junk-bands die percussiemuziek maakten met afvalmateriaal. Hierin werd al op stukken plastic buis gespeeld, bijvoorbeeld afvoerpijpen. Hieruit werden de boomwhackers door Craig Ramsell uit de Verenigde Staten verder ontwikkeld en in 1995 voor het eerst commercieel verkocht. Boomwhackers worden in toenemende mate gebruikt in het muziekonderwijs. Ook zijn ze populair bij zakelijke evenementen en festivals.

Noten en kleuren van de boomwhackers

C / Do	Rood
D / Re	Oranje (Vermiljoen)
E / Mi	Geel
F / Fa	Lichtgroen (Lime groen)
G / Sol	Zeegroen (Teal)
A / La	Paars (Indigo)
B / Si	Fuchsia Roze (Magenta)
C! of C' / Do! of Do'	Rood

Soorten boomwhackers

Boomwhackers worden verkocht in sets. Welke sets zijn er en welke boomwhackers zitten daar in?

Diatonisch

De Majeur toonladder met de tonen C D E F G A B C'
(Do Re Mi Fa Sol La Si Do')
de witte toetsen van de piano.

Chromatisch

De tonen Cis Es Fis Gis en Bes ofwel de kruisen en mollen
de zwarte toetsen van de piano.

Sopranino

Kleine boomwhackers met de hoge tonen Cis' D' Es' E' F' Fis' en G'.

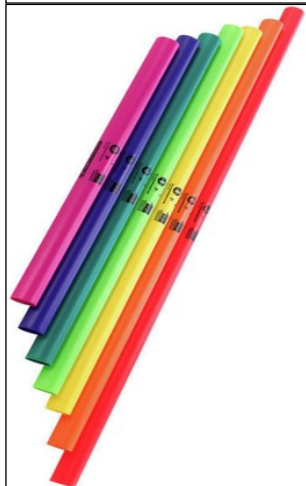
Pentatonisch

Alleen de vijf tonen C D E G A C' dus zonder de F en de B

Octavator doppen

Zwarte doppen die je op de boomwhackers kunt doen.
Met een dop klinkt de boomwhacker een octaaf lager.
Je kunt er dan ook mee 'stampen' of met een stokje op de dop spelen.

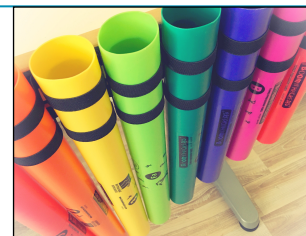
Bassen diatonisch

Lange boomwhackers met de lage tonen C D E F G A B

Bassen chromatisch

De kruisen en mollen van de bassen: Cis Es Fis Gis Bes

Boomwhackers aanschaffen

Welke boomwhackers

Met een aantal sets diatonische en chromatische boomwhackers en wat doppen kun je een goede start maken. Je kunt hiermee liedjes en spelstukken in diverse toonsoorten spelen.

De pentatonische set hoef je niet aan te schaffen, want je kunt gewoon de F en de B weglaten als je pentatonisch wilt spelen. Later kun je sopranino- en/of bas-boomwhackers toevoegen.

Hoeveel boomwhackers

Minimaal

1 set diatonische boomwhackers per 5 spelers

1 set chromatische boomwhackers per 10 spelers

Gemiddeld

1 set diatonische boomwhackers per 4 spelers

1 set octavator doppen per 8 spelers

1 set chromatische boomwhackers per 8 spelers

1 set sopranino's per 10 spelers

Ruim

1 set diatonische boomwhackers per 3 spelers

1 set octavator doppen per 3 spelers

1 set chromatische boomwhackers per 6 spelers

1 set sopranino's per 8 spelers

Extra

1 of 2 sets bas boomwhackers diatonisch

1 of 2 sets bas boomwhackers chromatisch

octavator doppen voor de bas boomwhackers

Speelmanieren

Een boomwhacker kan op veel manieren geluid geven. Dat maakt dat je er speels en creatief mee om kunt gaan. Deze dingen kun je beter niet doen:

- Slaan op scherpe randen (tafelrand) - dan komen er deukjes in
- Met de punt van de boomwhacker slaan - dan komen er scheurtjes in
- Er op gaan staan of de boomwhacker proberen te buigen

Speelmanieren

Op je lichaam

Hou de boomwhacker vast met je ene hand, een paar centimeter boven het uiteinde (te laag vasthouden verlaagt de toon) en sla met de boomwhacker op je andere hand, op je been of je hoofd. De boomwhacker klinkt het best als hij het slagvlak raakt een paar centimeter boven het andere uiteinde.

Op een vlak of voorwerp

Je kunt met de boomwhacker op een andere boomwhacker, tafel, stoel, muur, vloer enzovoort slaan. Let daarbij op dat je het vlak of voorwerp niet met de punt van de boomwhacker raakt, maar een paar centimeter verder en dat je niet op scherpe randen slaat.

Op een speciaal gemaakt vlak of voorwerp

Leg de boomwhackers naast elkaar op een rij op een mat en beweeg ze 1 voor 1. Bouw een rekje van pvc buizen om op te slaan of zet een bouwvakkershelm op je hoofd.

Met een klein voorwerp

Een stukje tuinslang van ongeveer 20 centimeter geeft een mooie klank en speelt makkelijk. Een slagwerkstokje met rubberen kop kan ook. Of speel met een stukje karton op de opening van de boomwhacker.

Stampend met de doppen

Met een dop op de boomwhacker kun je ook met de dop op de vloer of een mat stampen. Dit is vooral leuk om te doen met de bas-boomwhackers.

Roffelen

Tussen je benen, je voeten, tussen 1 hand en 1 been of tussen 2 andere dingen

Video's

Speelmanieren voor boomwhackers en Roffelen met boomwhackers

<https://www.muzeikinschool.net/boomwhackers-introductie>

Beginnen met boomwhackers

Een groep die voor het eerst in aanraking komt met boomwhackers, wil deze natuurlijk eerst uitproberen en onderzoeken. Als je deze fase hebt overgeslagen kun je dit alsnog doen: daag de spelers uit om zoveel mogelijk verschillende speelmannieren te ontdekken naast wat ze al eerder gedaan hebben. Of laat ze andere toepassingen verzinnen: wat kun je nog meer met een boomwhacker behalve er muziek mee maken?

Spreek al doende bepaalde regels af. Wat doen we wel en niet met de boomwhackers? Ze moeten natuurlijk wel heel blijven en datzelfde geldt natuurlijk voor de spullen en mensen in de ruimte. Laat de spelers ontdekken wat de relatie is tussen de kleuren, de lengtes en de toonhoogte.

Jouw rol als spelleider

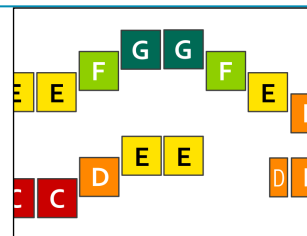
Bij elke activiteit is het belangrijk dat de spelers zoveel mogelijk eigen inbreng hebben. Door goed te observeren kun je met kleine interventies en suggesties het proces begeleiden.

Probeer waar mogelijk non-verbaal instructie te geven en te sturen. Zo blijft de (muzikale) flow in tact. Stimuleer de spelers ook om non verbaal te communiceren tijdens de activiteiten.

De basis is een open, ontdekkende houding van speelsheid en verwondering. Zo min mogelijk voordoen en uitleggen, zo veel mogelijk zelf ontdekken. Sta open voor onverwachte vondsten en ontwikkelingen.

Reflecteer regelmatig op wat er gebeurt, wat er klinkt en wat de bedoeling of intentie is. Zo leren de spelers bewuster luisteren, musiceren en componeren en worden ze steeds zelfstandiger.

Meespeelpartituren

Meespeelpartituren (of meespeel video's) zijn o.a. te vinden in muziekmethodes en op YouTube. Hoe begeleid je het spelen met een meespeelpartituur? Hoe kun je eenvoudig zelf een meespeelpartituur maken?

Focus op muziek

Een meespeelpartituur aanzetten met de simpele opdracht 'speel maar mee' wordt waarschijnlijk meer een reactiespel dan een muziekstuk. Daarom is het belangrijk om de focus bij de muziek en bij het luisteren te houden. Zodat elke speler beseft: *wij brengen nu met elkaar een muziekstuk tot klinken.* (En niet: *ik moet zo snel mogelijk meppen als mijn kleur voorbij komt*).

Bij het openen van de partituur stel je vragen als: Wat zie je? Wat zou het betekenen? Hoe zou dit kunnen klinken? Ga het maar eens uitproberen met je groep. Wie wil een stukje voorspelen? Wat was makkelijk, waar was het moeilijk?

Tijdens het spelen stel je reflectievragen als: Hoe klonk het? Hoe kunnen we dit verbeteren? Wie heeft een tip voor En zodra het kan probeer je (deels) uit het hoofd te spelen.

Zelf een partituur maken

Met het gratis online programma Chrome Music Lab Songmaker kun jezelf eenvoudig een meespeelpartituur maken. Het programma werkt zowel op de computer als op tablet en telefoon. Meer uitleg hierover vind je op <https://www.muzeikinschool.net/songmaker>

Je kunt je partituren opslaan en de links bewaren. Zo kun ze later weer gebruiken. Je kunt ze afspelen met of zonder geluid, met of zonder ritme en het tempo regelen.

Leerlingen kunnen met dit programma zelf experimenteren en ontwerpen. Het werkt zowel op de computer als op tablet en mobiel.

Leuke uitdagende meespeelpartituren

Bij Muziek In School vind je leuke, uitdagende meespeelpartituren voor het basisonderwijs. Melodiespel, akkoordenspel, speelstukken speciaal geschreven voor boomwhackers en boomwhackers in combinatie met andere instrumenten en zang.

Zie www.muzeikinschool.net

Improviseren

Boomwhackers zijn bijzonder geschikt om mee te improviseren. Door de eenvoudige speelwijze en de vele creatieve mogelijkheden is er alle ruimte om je fantasie te gebruiken. Ze nodigen ook uit om erbij te bewegen. Een boomwhacker improvisatie is een kleurrijke totaalperformance van klank, speelwijzen, mimiek en beweging.

Tips bij het improviseren

Improviseren is 'Creëren in het moment'. Dit vereist een open houding, luisteren en ervaren zonder oordeel, openstaan voor wat er ontstaat en met je aandacht in het moment blijven. Improviseren is iets anders dan 'zomaar wat aanrommelen'. Daarom is het belangrijk dat je de improvisatie goed begeleidt.

Dit doe je o.a. door voortdurend met de spelers te reflecteren en samen de improvisatie vorm te geven. Stel vragen als:

- Wat heb je gehoord? Klank het zoals je in gedachten had?
- Wat zou je willen veranderen en waarom?
- Wat ging makkelijk? Wat blijkt lastig?
- Hoe kunnen we dit het beste oefenen?
- Hoe zullen we de regels / de opdracht aanpassen zodat het resultaat naar onze zin wordt?
- Wat is ons doel met dit muziekstuk? Wanneer zijn we tevreden?

Formuleer na elke tussentijdse reflectie een nieuw doel voor de herhaling van de activiteit. 'We gaan het nog een keer doen en dan letten we speciaal op ...' of 'dan proberen we echt om ...' Bij een improvisatie wordt niet gestreefd naar een eindresultaat. Maar het kan wel uitmonden in een opname of live optreden voor publiek. Daarbij maak je afspraken over het verloop: wat is de opbouw, waar doen we wat en waar improviseren we ter plekke?

Met en zonder notatie

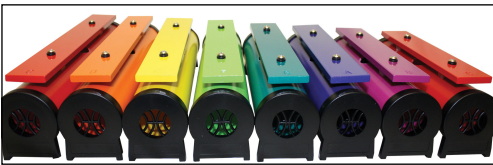
Improviseren zonder notatie is laagdrempelig en geeft de meeste vrijheid. Aan de andere kant klinken niet alle tonen altijd zo mooi bij elkaar als je ze willekeurig speelt. Daarom kun je ook gebruik maken van notatie in de vorm van kaartjes of attributen. Akkoorden spel is een eenvoudige manier. Met 2 akkoorden en begeleidingsmuziek kun je al mooie resultaten bereiken. Bij jonge kinderen kun je de twee akkoorden een naam geven, bijvoorbeeld koe en schaap. Je wijst aan wie de koeien zijn en wie de schapen. Zo hoeven ze niet steeds op de kleuren te letten. Hou de akkoorden beurtelings omhoog of wijs ze aan, of laat een speler dit doen. De spelers improviseren als hun akkoord aan de beurt is. Als ze niet aan de beurt zijn kunnen ze bijvoorbeeld bewegen, of juist bevriezen.

Boomwhackers en andere instrumenten

Boomwhackers kunnen op verschillende manieren worden ingezet in combinatie met bodysounds, andere instrumenten en zang.

Met melodie instrumenten

Een mooie aanvulling op de klankkleur zijn de gekleurde klankstaven en bellen in dezelfde kleuren als de boomwhackers.

Deze kunnen net als de boomwhackers worden bespeeld door 1 speler per toon, per 2 tonen of kort motiefje. Deze instrumenten klinken wel luid en schel, dus je kunt er niet te veel tegelijk laten spelen.

Soundbellows zijn hand-toeters met boomwhackerkleuren. Je maakt de toon door er in te knijpen of op te duwen. Op deze manier kun je de toon lang of kort en luid of zacht laten klinken.

Op xylofoons en keyboards kun je de Chroma-Notes stickers plakken in de kleuren van de boomwhackers.

Met bodysounds en ritme instrumenten

Bij improvisatie- en componeer activiteiten, het uitvoeren van een meespeelpartituur en bij liedbegeleiding. De ritme-instrumenten kunnen de boomwhackerpartij volgen of een eigen ritme spelen als aanvulling. Als je weinig boomwhackers hebt, kun je tweetallen maken met 1 boomwhacker en 1 ritme-instrument en deze laten rouleren.

Met bucket drums (emmers en stokken) kun je een *plastic fantastic* orkest maken!

Boomwhackers in de klas

Boomwhackers zijn populair bij leerlingen en docenten in de muziekles op school.

In de online lesomgeving van Muziek In School vind je veel lesmateriaal voor boomwhackers.

Meespeelpartituren, improviseren, componeren, notenpuzzels en liedbegeleiding. Ook vind je er speelstukken met schoolinstrumenten en komen alle muzikale domeinen aan bod: zingen, spelen, luisteren, bewegen, kennis vergroten en natuurlijk veel creatieve maakopdrachten. Er zijn diverse gratis lessen om uit te proberen.

Je vindt het allemaal op www.muzeikinschool.net

Boomwhacker boeken

De boeken en e-books van Muziek In School bevatten een schat aan activiteiten voor boomwhackers, zoals *Improviseren zonder notatie* en *Groepsvormende activiteiten*.

Geschikt voor jong en oud, voor school, workshop of feest, voor binnen en buiten.

Meer informatie en bestellen op www.muzeikinschool.net/boomwhackerfun

